

Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції"

**Наказ Міністерства фінансів України
від 28 лютого 2002 року N 147**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
19 березня 2002 р. за N 269/6557**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства фінансів України
від 9 грудня 2011 року N 1591,
від 27 червня 2013 року N 627

На виконання Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року N 1706, відповідно до статей 1 і 6 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" **НАКАЗУЮ:**

Затвердити схвалене Методологічною радою з бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції", що додається.

Міністр

І. О. Юшко

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства фінансів України
від 28 лютого 2002 р. N 147

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
19 березня 2002 р. за N 269/6557

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції"

Загальні положення

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції" [далі - Положення (стандарт) 22] визначає порядок коригування фінансової звітності, яка оприлюднюється, на вплив інфляції та загальні вимоги до розкриття інформації про неї у примітках до фінансової звітності.

2. Норми Положення (стандарту) 22 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності), які відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. N 1591)

3. Терміни, що використовуються у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, мають таке значення:

Індекс інфляції - індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.

Коефіцієнт коригування - відношення індексу інфляції на дату балансу (кінець звітного року) та індексу інфляції на дату визнання (переоцінки) відповідної статті звітності.

Кумулятивний приріст інфляції - добуток індексів інфляції за період, що складається з трьох останніх років, включаючи звітний.

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті - різниця між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за Положенням (стандартом) 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух грошових коштів.

4. Показники річної фінансової звітності підприємства за умови досягнення значення кумулятивного приросту інфляції 90 і більше відсотків підлягають коригуванню із застосуванням коефіцієнта коригування.

Оцінка статей балансу за попередній рік визнається балансовою вартістю відповідних активів, власного капіталу і зобов'язань звітного року, якщо значення кумулятивного приросту інфляції не перевищує 90 відсотків.

Коригування показників балансу

5. Монетарні активи та монетарні зобов'язання, які згідно з угодою між підприємством та іншою стороною підлягають індексації (депозити, облігації тощо), відображаються в балансі в сумі, передбаченій угодою. Показники інших монетарних статей не коригуються.

6. Показники немонетарних статей, відображені за справедливою вартістю, визначеною на дату балансу (кінець звітного року), не коригуються. Показники немонетарних статей, відображені за справедливою вартістю, визначеною не на дату балансу (кінець звітного року), коригуються з використанням індексу інфляції на дату переоцінки.

7. Показники немонетарних статей, відображені за первісною вартістю або залишковою вартістю, коригуються із застосуванням індексу інфляції на дату визнання відповідного активу, зобов'язання і власного капіталу.

8. Скоригована вартість немонетарних активів зменшується до суми очікуваного відшкодування від майбутнього використання відповідних активів (чистої вартості реалізації запасів, ринкової вартості інвестицій тощо), якщо вона перевищує таку суму.

9. Якщо підприємство придбало активи на умовах відстрочення платежу без сплати відсотків, унаслідок чого суму відсотків визначити неможливо, вартість таких активів коригується із застосуванням індексу інфляції з дати платежу.

10. На початок першого звітного року, в якому застосовується Положення (стандарт) 22, суми дооцінки активів, наведені у складі власного капіталу, до скоригованого балансу не включаються, а показником нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) визнається різниця між сумою скоригованих показників активу та сумою скоригованих показників пасиву балансу.

11. Показники балансу на початок року коригуються у порядку, викладеному в пунктах 5 - 10 Положення (стандарту) 22.

Коригування показників звіту про фінансові результати

12. Усі показники звіту про фінансові результати (крім собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів) коригуються із застосуванням коефіцієнта коригування, що визначається як відношення індексу інфляції на дату балансу та індексу інфляції на дату визнання доходів і витрат, включених до відповідних статей.

Якщо доходи і витрати протягом звітного року (або проміжних періодів) визнавалися майже рівномірно, підприємство може застосовувати середній індекс інфляції протягом цього періоду до загальної суми статті доходів і витрат замість індексу інфляції на дату визнання окремих доходів і витрат. Середній індекс інфляції не застосовується до витрат і доходів, пов'язаних з немонетарними статтями, визнаними активами або зобов'язаннями в попередніх звітних періодах (амортизація основних засобів і нематеріальних активів, доходи та витрати майбутніх періодів тощо).

13. Скоригована собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів визначається після коригування запасів готової продукції (робіт, послуг) і товарів на початок і кінець звітного періоду і собівартості виготовленої за звітний період продукції (робіт, послуг) і собівартості придбаних товарів.

Скоригована собівартість виготовленої продукції (робіт, послуг) визначається шляхом додавання скоригованої вартості залишку незавершеного виробництва на початок року до скоригованої суми витрат на виробництво за рік і вирахування скоригованої вартості залишку незавершеного виробництва на кінець року.

14. Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті відображається у скоригованому звіті про фінансові результати.

(пункт 14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627)

15. Відстрочене податкове зобов'язання та/або відстрочений податковий актив, що виникають унаслідок коригування фінансової звітності, наводяться у скоригованій фінансовій звітності згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток".

16. Показники чистого прибутку і скоригованого чистого прибутку на одну просту акцію для скоригованого звіту про фінансові результати розраховуються з урахуванням даних про чистий прибуток, визначених із застосуванням Положення (стандарту) 22.

17. Показники звіту про фінансові результати за попередній рік коригуються у порядку, викладеному у пунктах 12 - 16 Положення (стандарту) 22.

Коригування показників звіту про рух грошових коштів

18. Скориговані показники розділу I звіту про рух грошових коштів (крім нарахованих та сплачених відсотків, сплаченого податку на прибуток визначаються згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку з урахуванням відповідних статей скоригованого балансу та скоригованого звіту про фінансові результати. Суми нарахованих та сплачених відсотків, сплаченого податку на прибуток коригуються з використанням індексу інфляції на дату їх визнання.

(пункт 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627)

19. Показники, що відображають рух грошових коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності, коригуються з використанням індексу інфляції на дату кожної операції, пов'язаної з рухом таких грошових коштів.

20. Показники звіту про рух грошових коштів за попередній рік коригуються у порядку, викладеному у пунктах 18 - 19 Положення (стандарту) 22.

Коригування показників звіту про власний капітал

21. Скориговані показники звіту про власний капітал визначаються згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, з урахуванням відповідних показників скоригованої фінансової звітності. Показники, які неможливо отримати безпосередньо із скоригованої фінансової звітності (переоцінка активів, відрахування до резервного капіталу тощо), коригуються у порядку, викладеному в пунктах 6 - 10 Положення (стандарту) 22.

(пункт 21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627)

Консолідація скоригованих фінансових звітів

22. Для включення до консолідованої фінансової звітності материнського підприємства показники фінансової звітності дочірнього підприємства, яка складена у валюті країни з кумулятивним приростом інфляції, зазначеним у пункті 4 Положення (стандарту) 22, коригуються із застосуванням індексу інфляції цієї країни.

23. Якщо консолідується фінансова звітність, що складена на різні дати балансу (за різний період), то показники такої фінансової звітності коригуються із застосуванням індексу інфляції на дату консолідації фінансової звітності.

Розкриття інформації про вплив інфляції в примітках до фінансової звітності

24. У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про:

а) факт коригування показників фінансової звітності із застосуванням Положення (стандарту) 22;

б) суму коригування амортизації основних засобів;

в) розрахунок коригування собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів;

г) індекс інфляції на дату балансу і зміни індексу інфляції протягом поточного та попереднього звітних періодів.

25. Приклад коригування фінансової звітності наводиться в додатку до Положення (стандарту) 22.

**Начальник Управління
методології бухгалтерського
обліку у виробничій сфері**

В. М. Пархоменко

Додаток
до Положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 22 "Вплив
інфляції"

Приклад коригування фінансової звітності

Підприємство зареєстроване і розпочало діяльність із січня 2__2 року

Кумулятивний приріст інфляції становить 93,7 %

Індекси інфляції

Період	Значення
1	2
Початок року	100,0
Кінець року	119,2
Середній за рік	101,5*
На дату формування статутного капіталу	100,0
На дату придбання основних засобів	108,4
На дату придбання товарів, які не реалізовано на дату балансу	107,5
На дату придбання фінансових інвестицій	108,6
На дату реалізації фінансових інвестицій	114,5
На дату отримання відсотків	111,3

* Розраховано як середнє геометричне місячних індексів:

$$\sqrt[12]{1,015 \cdot 1,01 \cdot 1,01 \cdot 1,023 \cdot 1,024 \cdot 1,001 \cdot 0,99 \cdot 1,01 \cdot 1,014 \cdot 1,011 \cdot 1,029 \cdot 1,041} = 101,5 \%$$

Коригування балансу на 31.12. 2__2 (тис. грн.)

Стаття	Код рядка	Балансова сума до коригування	Коефіцієнт коригування	Скоригована вартість
1	2	3	4	5
Актив				
Основні засоби:				
залишкова вартість	030	320	-	352
первісна вартість	031	400	119,2/108,4	440
знос	032	80	119,2/108,4	88
Товари	140	50	119,2/107,5	55
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги - чиста реалізаційна вартість	160	200	-	200
Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті	230	30	-	30
Баланс	280	600	-	637
Пасив				
Статутний капітал	300	260	119,2/100	310
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	300	-	287
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	40	-	40
Баланс	640	600	-	637

Примітка. Для обліку запасів підприємство застосовує метод ФІФО. Запаси, які залишилися на дату балансу, було придбано в липні.

Коригування звіту про фінансові результати за 2__2 р. (тис. грн.)

Стаття	Код рядка	Сума до коригування	Коефіцієнт коригування	Скоригована вартість
1	2	3	4	5
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	1200	119,2/101,5	1409
Податок на додану вартість	015	200	119,2/101,5	235
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	1000	-	1174
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	350	-	415*
Валовий прибуток	050	650	-	759
Адміністративні витрати (в т. ч. амортизація 5 тис. грн.)	070	30	-	35**
Витрати на збут (в т. ч. амортизація 75 тис. грн.)	080	170	-	194***

Інші операційні витрати	090	50	119,2/101,5	59
Прибуток від операційної діяльності	100	400	-	471
Інші фінансові доходи	120	35	119,2/111,3	37
Інші доходи****	130	240	119,2/114,5	250
Інші витрати****	160	215	119,2/108,6	236
Збиток від впливу інфляції на монетарні статті	165	-	-	47
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	170	460	-	475
Податок на прибуток	180	160	119,2/101,5	188
Прибуток від звичайної діяльності	190	300	-	287

* $(400 \cdot 119,2/101,5) - (50 \cdot 119,2/107,5) = 415$.

** $(5 \cdot 119,2/108,4) + (25 \cdot 119,2/101,5) = 35$.

*** $(75 \cdot 119,2/108,4) + (95 \cdot 119,2/101,5) = 194$.

**** Ці статті містять інформацію відповідно про доходи та витрати від реалізації фінансових інвестицій.

Коригування звіту про рух грошових коштів за 2__2 р. (тис. грн.)

Стаття	Код рядка	Надходження			Видаток		
		Сума до коригування	Коефіцієнт коригування	Скоригована сума	Сума до коригування	Коефіцієнт коригування	Скоригована сума
1	2	3	4	5	6	7	8
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	010	460	-	522*	-	-	-
Коригування на амортизацію необоротних активів	020	80	-	88	-	-	-
Збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050	-	-	-	60**	-	51***
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070	480	-	559	-	-	-
Зменшення (збільшення) оборотних активів	080	-	-	-	250	-	255
Збільшення	100	40	-	40	-	-	-

(зменшення) поточних зобов'язань							
Грошові кошти від операційної діяльності	120	270	-	344	-	-	-
Сплачені податки на прибуток	140	-	-	-	160	-	188
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	110	-	156	-	-	-
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності							
Реалізація фінансових інвестицій	180	240	119,2/114 ,5	250	-	-	-
Отримані відсотки	210	35	-	37	-	-	-
Придбання:							
фінансових інвестицій	240	-	-	-	215	119,2/108 ,6	236
необоротних активів	250	-	-	-	400	119,2/108 ,4	440
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	-	-	-	340	-	389
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності							
Надходження власного капіталу	310	260	119,2/100 ,0	310	-	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	260	-	310	-	-	-
Чистий рух коштів за звітний період	400	30	-	77	-	-	-
Залишок коштів на початок року	410	-	-	-	-	-	-
Залишок коштів на кінець року	430	30	-	77	-	-	-

* $471 + 37 + 250 - 236 = 522$.

** $35 + 240 - 215 = 60$.

*** $37 + 250 - 236 = 51$.

Збиток від впливу інфляції на монетарні статті становить $77 - 30 = 47$.

Коригування звіту про власний капітал (фрагмент) за 2__2 р. (тис. грн.)

Стаття	Код рядка	Статутний капітал		Нерозподілений прибуток	
		Сума до коригування	Скоригована сума	Сума до коригування	Скоригована сума
1	2	3	4	5	6
Залишок на початок року	010	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	050	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	130	-	-	300	287
Внески учасників	180	260	310	-	-
Разом змін у капіталі	290	260	310	300	287
Залишок на кінець року	300	260	310	300	287